

Od redakcji

Droży Bracia i Siostry w Islamie

Muzułmańska wspólnota religijna w Rzeczypospolitej Polskiej obchodzi 80 lecie powstania autokefalicznego związku religijnego. 29 grudnia 1925 roku w Wilnie powstał Mużułmański Związek Religijny. Powołany związek skupiał mużułmanów mieszkających w Polsce, głównie Tatarów żyjących w Rzeczypospolitej od kilku wieków. Choć islam uważany był za religię obcą a wręcz wrogą, mużułmanie polscy cieszyli się względną tolerancją i przetrwali w swojej wierze ponad sześćset lat. Stosunki mużułmanów polskich z ich niemuzułmańskimi sąsiadami mimo okresowych kryzysów uznać należy za dobre.

Współczesny świat stoi przed wyzwaniem takimi jak wzrost nacjonalizmów, agresji w stosunkach międzyludzkich, perspektywą konfliktu cywilizacji, rozpadem tradycyjnych więzi rodzinnych i społecznych, upadkiem hierarchii wartości i norm moralnych. Obecnie ludzkość błądzi po nieznanym terytorium daleko od pokoju i bezpieczeństwa, którego się spodziewano w końcu minionego wieku. Po zakończeniu zimnej wojny obserwujemy ekspansję konfliktów na tle etnicznym, które prowadzą do masakr, aktów ludobójstwa i czystek etnicznych. W te konflikty wciąga się religię. Po 11 września 2001 roku wzrosło zainteresowanie islamem, ten fakt nakłada na nas dążenie do lepszego orientowania się i dokładniejszego rozróżnienia między rzeczowym islamem a bezwzględnie patologiczną odmianą nadużywającą jego imienia. Nasilają się ostatnio tendencje do fałszywego przedstawiania obrazu islamu przez polityków i dziennikarzy powodując obawy i nieprzyjazne działania wobec wyznawców naszej religii.

Potoczna świadomość przeciętnego Polaka i Europejczyka podsuwa obraz islamu jako religii skłaniającej się do zachowań zagrażających porządkowi społecznemu, sankcjonującego przemoc i anarchię. Mużułmanie w Polsce zawsze potępiali wszelkie akty terroru. Opowiadali się za pokojowym współżyciem wszystkich kultur i religii. Dowodzi tego historia Rzeczypospolitej - przykładne współistnienie mużułmańskich Tatarów pomiędzy katolikami, prawosławnymi, protestantami i żydami. To nasze dziedzictwo, z którego jesteśmy dumni. Przed mużułmanami polskimi - mieszkańcami jednoczącej się Europy, tygłu kultur i religii stoi dziś zadanie upowszechnianie bogatego dorobku 600 lat historii polskich Tatarów wyznawców islamu.

Drogi Czytelniku. Oddajemy do Twoich rąk pierwszy z zaplanowanych dwunastu numerów wydawanych co miesiąc biuletynu pod roboczym tytułem: "Mużułmanie Rzeczypospolitej". Autorzy niniejszego biuletynu będą zamieszczać krótkie informacje z życia związku w jego jubileuszu oraz najważniejsze wydarzenia w życiu polskich mużułmanów. Żywnym nadzieję iż sprostamy tym wyzwaniom i spotkamy się z życzliwym przyjęciem.

Redakcja

Historia Islamu w Polsce

W e wczesnym średniowieczu, pierwszymi mużułmanami którzy dotarli na ziemie polskie byli, podobnie jak w wielu innych regionach świata, kupcy i podróżnicy arabscy. Potwierdzają to archeologiczne znaleziska monet wybijanych przez władców mużułmańskich. Jeden z podróżników Ibrahima ibn Jakuba, Żyd pracujący w służbie dyplomatycznej kalifa z Hiszpanii, pozostawił najstarszy opis kraju Mieszka I. Dzieło to znane jest z późniejszego przekazu geografii arabskiego Al-Bakriego. Historia islamu na ziemiach polskich, której dziedzictwo odczuwamy po dzisiejszy dzień, rozpoczyna się w wieku XIV, wraz z początkami osadnictwa mużułmanów w Wielkim Księstwie Litewskim, związanym z Polską unią. Owymi pierwszymi mużułmanami byli Tatarzy ze Złotej Ordy. Byli to jeńcy, wzięci do niewoli w wyniku wojen Książąt Litewskich ze Złotą Ordą i dobrowolni emigranci, opuszczający swe rodzinne strony z powodu panujących tam okresowo klęsk głodu i walk o władzę, w których nie raz sami brali udział i po przegranej musieli uciekać przed prześladowaniami.

Pierwszy potwierdzony historycznie przypadek osadnictwa tatarskiego miał miejsce w 1397 roku, po wyprawie księcia litewskiego Witolda w stępy czarnomorskie, na której zdobył wielu jeńców. Później Tatarzy przybywali na Litwę przez XV, XVI i w mniejszym stopniu w XVII wieku. Liczbę Tatarów w XVII wieku w Wielkim Księstwie Litewskim i Koronie szacuje się na 15 tysięcy. Podczas bitwy pod Grunwaldem w 1410 roku armię polsko-litewską wsparł pretendent do tronu chańskiego w Złotej Ordzie Dżelal-ad-din. Po bitwie wielu jego wojowników pozostało na Litwie. Od początku XVI do lat osiemdziesiątych XX wieku polskimi mużułmanami byli niemal wyłącznie Tatarzy. Osadnictwo tatarskie od swego początku miało charakter wojskowy. Tatarzy byli społecznością silnie związaną z islamem. Otrzymali względną swobodę religijną. Mogli wyznawać islam i w wierze tej wychowywać dzieci. Dozwolone były małżeństwa z Rusinkami, Litwinkami, Polkami, wyznającymi prawosławie lub katolicyzm.

ciąg dalszy na stronie 2

Wszepolski Zjazd Delegatów Gmin Mużułmańskich w Wilnie

W dniach 28-29 grudnia 1925 roku odbył się w Wilnie zjazd delegatów gmin mużułmańskich z terenu Rzeczypospolitej.

Podczas zjazdu, który nazwano Kongresem Mużułmańskim powołano do życia nową organizację wyznaniową, którą został Mużułmański Związek Religijny w Rzeczypospolitej Polskiej. Był to związek autokefaliczny nie podlegający żadnej innej władzy wyznaniowej mużułmańskiej za granicą. Na jego czele stanął Mufti dr Jakub Szynkiewicz absolwent studiów orientalistycznych w Uniwersytecie Berlińskim. Powołano także komisję prawniczą, która miała przygotować projekt ustawy regulującej stosunek państwa do wyznania mużułmańskiego w Polsce, a także opracować statut związku.

Uczestnikom Kongresu przedstawiono statut stowarzyszenia społeczno-kulturalnego Związku Kulturalno-Oświatowego Tatarów Rzeczypospolitej Polskiej. Celem tego Związku miała być praca oświatowa prowadzona wśród ludności tatarskiej.

Wszepolski Zjazd Delegatów Gmin Mużułmańskich w Wilnie uważany był za decydujący moment odrodzenia się społeczności tatarskiej w niepodległej Rzeczypospolitej. W Kongresie uczestniczyli zaproszeni goście w osobach: wojewoda Wileński Olgierd Malinowski Prezydent Wilna Witold Bańkowski, rektor

Uniw. er sy te tu Wi leń s ki eg o pr of. Ma ri an Zdziechow ski, prezes wileńskiego oddziału Związku Literatów Polskich Czesław Jankowski. Obradom przewodniczył Aleksander Achmatowicz, który wcześniej przewodniczył Komitetowi Centralnemu Tatarów Polski, Litwy, Białorusi i Ukrainy. To właśnie ten Komitet powołał za zgodą Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego w czasie wojny z Rosją Sowiecką Pułk Ułanów im. Mustafy Achmatowicza popularnie nazywany Jazdą Tatarską. Pułk brał udział w kampanii kijowskiej w sierpniu 1920 roku oraz bronił Płocka. W skład osobowy pułku obok Tatarów wchodził Polacy oraz mużułmanie pochodzący z Kaukazu, którzy służyli w armii carskiej.

Zjazdem wileńskim kierował Adam Mirza-Murżicz zaś jego zastępcą był Abdull Hamid Churamowicz z Warszawy. Opiekę religijną nad zjazdem sprawował imam wileński Ibrahima Smajkiewicz. Powołany Muftiat jak i Rada Centralna Związku Kulturalno-Oświatowego Tatarów Rzeczypospolitej Polskiej miały siedzibę w Wilnie aż do 1939 roku. W latach trzydziestych XX wieku mużułmanie polscy podjęli działania na rzecz zbudowania meczetu w Warszawie. Mimo wyboru projektu przyszłego meczetu w Warszawie do realizacji tej budowy nie doszło głównie z powodu nie dostatecznych środków finansowych oraz wybuchu II wojny światowej.

ciąg dalszy na stronie 3

Zakładano cmentarze, na których chowano zgodnie z nakazami islamu. Po otrzymaniu odpowiedniej zgody budowano meczety. Niektórzy pielgrzymowali do Mekki i podróżowali do krajów muzułmańskich. Dopiero Konstytucja 3 Maja dała muzułmanom pełne prawa polityczne (sejm, urzędy). W XVI wieku Tatarzy zatracili swój rodzimy język i zaczęli używać na co dzień języka, którym mówili ich otoczenie w nowo przybranej ojczyźnie tj. języka polskiego, białoruskiego lub litewskiego. Część ludności tatarskiej na Litwie mieszkała w miastach trudniąc się rzemiosłem, głównie garbarstwem, furmankarstwem (tzn. przewozem ludzi i towarów za pomocą końskich zaprzęgów), hodowlą koni, ogrodnictwem, pracowali w służbie przy królu w poselstwach na Krym i do Turcji, jako tłumacze, pisarze i gońcy.

W czasie kontrreformacji sytuacja prawna wyznawców islamu na Litwie pogorszyła się. Zakazano im małżeństw z chrześcijankami, posiadania służby chrześcijańskiej, utrudniano budowę i remont meczetów. Dodatkowo w wyniku licznych wojen w XVII wieku domy i meczety były rabowane i niszczone. Ludność Tatarska zubożała i często musiała opuścić swe dotychczasowe miejsca zamieszkania. Skarb państwa zalegał z wypłatą żołdu dla chorągwi tatarskich. Z powodu biedy i złej sytuacji prawnej wyznawców islamu w Rzeczypospolitej Obojga Narodów kilka chorągwi w 1672 roku zbuntowało się i przeszło na stronę turecką. Wydarzenie to nazywa się w historii „Bunt Lipków”. Lipkami nazywano Tatarów z Wołynia i Podola w XVII wieku.

By pozyskać dla wojska polskiego rozgoryczonych Tatarów Jan III Sobieski w porozumieniu z sejmem przywrócił Tatarom dawne prawa, a w zamian za zaległy żołd przyznał w 1679 roku ziemię w Kruszynianach, Nietupach, Łużanach, Drahlach, Malawiczach i Bohonikach. Jest to początek osadnictwa tatarskiego w obecnych granicach Rzeczypospolitej Polskiej. W Bohonikach i Kruszynianach w województwie podlaskim zachowały się meczety i cmentarze, wybudowane przez tych osadników i ich potomków, czynne do dzisiaj. W czasach ostatniego króla Rzeczypospolitej Stanisława Augusta Poniatowskiego, Tatarzy kolejny raz dali dowód swej gotowości do poświęceń. Brali oni udział w konfederacji barskiej. W wojnie w 1792 roku wzięło udział wielu Tatarów, korpusem armii polskiej dowodził tatarski generał Józef Bielak. Tatarzy uczestniczyli w wielu walkach podczas powstania kościuszkowskiego, m.in. na szczytach Pragi. Po utraceniu przez Polskę niepodległości, muzułmanie razem brali udział w powstaniach niepodległościowych.

Mimo że ludność muzułmańska na olbrzymich terenach carskiej Rosji była dyskryminowana, muzułmanie na ziemiach polskich i litewskich mieli w czasach zaborów dużą swobodę religijną. Tatarzy polscy byli grupą preferowaną przez administrację rosyjską na stanowiska urzędnicze i wojskowe. Łatwiejszy był również dla polskich muzułmanów dostęp do szkół. Władze carskie chciały w ten sposób stworzyć z Tatarów muzułmanów lojalną sobie grupę etniczną i kierować nią przeciwko ludności polskiej katolickiej. Tatarzy korzystali z możliwości robienia karier w carskiej armii i administracji, ale nie występowali przeciw swym polskim sąsiadom.

Tataram, działaczem niepodległościowym był Aleksander Sulikiewicz. W 1892 roku brał udział w tworzeniu Polskiej Partii Socjalistycznej i później do śmierci pozostał jej działaczem, był bliskim współpracownikiem Józefa Piłsudskiego. Będąc urzędnikiem celnym zajmował się przemysłem do Polski nielegalnej literatury. To on zorganizował ucieczkę symulującego chorobę psychiczną Józefa

Piłsudskiego ze szpitala Świętego Mikołaja w Petersburgu w 1900 roku. Po rozłamie w PPS, Aleksander Sulikiewicz związał się z jej pravicowym odłamek - Frakcją Narodową. Był jednym z założycieli Polskiej Organizacji Narodowej w powiecie łódzkim. Aleksander Sulikiewicz zginął w walce w 1916 roku jako żołnierz I Brygady Legionów.

Muzułmanie polscy z zaboru rosyjskiego nie pozostali obojętni wobec innych społeczności muzułmańskich w Rosji. Po rewolucji w Petersburgu w 1917 roku powstał Komitet Tatarów Polski, Litwy, Białorusi i Ukrainy otwarty dla wszystkich muzułmanów byłej Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Związek ten włączył się w działalność polityczną trzydziestomilionowej rzeszy muzułmanów Rosji. Mimo małej liczby polscy muzułmanie, wyształceni na rosyjskich uczelniach odegrali dużą rolę w tej działalności. Polskich Tatarów reprezentował w Wszechrosyjskiej Radzie Muzułmańskiej Aleksander Achmatowicz. Z biegiem czasu stał się on jednym z bardziej znanych bojowników o prawa polityczne i kulturalne ludności muzułmańskiej w Rosji. W 1918 roku premierem, ministrem spraw wewnętrznych i naczelnym dowódcą armii Republiki Krymskiej, która ogłosiła

Mufti Rzeczypospolitej Polskiej dr Jakub Szynkiewicz (1884-1996).

Fotografia z około 1933 roku.

Źródło: Rocznik Tatarski, t. II 1935, wkładka po stronie 120

swą niepodległość, był Tatar polski Maciej Sulikiewicz. Tatarzy polscy zajmowali również wiele innych ważnych stanowisk w rządzie, sądownictwie, administracji, wojsku, policji w Republice Krymskiej. Po zajęciu Krymu przez Armię Czerwoną wielu z tych działaczy przeniosło się do Azerbejdżanu i tam uczestniczyło w tworzeniu nowej republiki. Po zlikwidowaniu niezależnej Republiki Azerbejdżanu w latach 1920-1921 przez Armię Czerwoną, część Tatarów wróciła do Polski i do II wojny światowej organizowali oni i kierowali działalnością kulturalną polskich muzułmanów.

Po uzyskaniu przez Polskę niepodległości w granicach polskich zamieszkiwało około pięć i pół tysiąca muzułmanów, większość w województwach Nowogródzkim Wileńskim i Białostockim. Mała społeczność muzułmańska mieszkała również w Warszawie. Muzułmanie stanowili jedną z najmniejszych grup wyznaniowych w II Rzeczypospolitej. Okres międzywojenny w dziejach islamu na ziemiach polskich odznacza się rozwojem działalności religijnej i kulturalnej.

Powołano w 1925 roku funkcję muftiego, kierującego życiem religijnym społeczności muzułmańskiej. W 1925 roku utworzono również Muzułmański Związek Religijny skupiający wszystkich muzułmanów w Polsce, oraz Związek Kulturo-Oświatowy Tatarów Rzeczypospolitej Polskiej. ZKOTRP był organizacją dążącą do polepszenia sytuacji materialnej i rozwoju życia kulturalnego Tatarów polskich, społeczności nierozzerwalnie związanej z islamem. Były wydawane książki i czasopisma. Kilku uczniów muzułmańskich wysłano na naukę do Jugosławii i Egiptu. Muzułmanie polscy w okresie międzywojennym podróżują do krajów, w których zamieszkują większe społeczności muzułmańskie, do Egiptu, Syrii, Maroka, Turcji, Jugosławii, Indii, Arabii Saudyjskiej. Widują się tam ze znanymi osobistościami, biorą udział w nawiązywaniu kontaktów dyplomatycznych przez Polskę z krajami muzułmańskimi. Polscy muzułmanie zostają pracownikami polskiej dyplomacji. W latach trzydziestych odżywa wśród Tatarów muzułmanów tradycja służby wojskowej. W 1933 roku utworzono tatarskie drużyny Związku Strzeleckiego. Od 1936 roku wszystkich muzułmanów poborowych zaczęto przydzielać do I szwadronu 13 Pułku Ułanów Wileńskich. Jednostka ta wzięła udział w kampanii wrześniowej 1939 roku.

I wojna światowa i okres powojenny mocno zmieniły sytuację muzułmanów w Polsce. Większość wielowiekowych osad tatarskich pozostała poza granicami Polski. Wielu muzułmanów przeniosło się w 1945 roku na ziemie zachodnie jakie otrzymała Polska po II wojnie światowej, do takich miast jak Gdańsk, Gorzów Wielkopolski, Szczecin, Oleśnica, Piła (w latach sześćdziesiątych jednak, wielu z nich przenosiła się na wschód Polski, głównie do Białegostoku). W 1947 roku reaktywowano Muzułmański Związek Religijny. Z czasem w większych skupiskach muzułmańskich powstały nowe gminy wyznaniowe w Białymstoku, w Gdańsku i w Gorzowie Wielkopolskim, pozostały też trzy gminy przedwojenne w Bohonikach, Kruszynianach i Warszawie. W czasie wojny zginęła, lub wyemigrowała za granicę inteligencja muzułmanów polskich. Spowodowało to, że życie kulturalne i religijne wyznawców islamu po wojnie przyjęło tak dużego rozmachu jak przed wojną. Dodatkowo działalność kulturalna i kontakty z współwyznawcami za granicą były ograniczane przez władze PRL. Społeczność muzułmańska w Polsce po II wojnie światowej zmieniała się. Muzułmanie przenosili się ze wsi do miast na większą skalę niż to miało miejsce przed wojną. Powoli zanikały tradycyjne zawody jak garbarstwo i rolnictwo. Muzułmanie polscy zawodowo przestali się odróżniać od ludności polskiej innych wyznań. Muzułmanie polscy ztracali niektóre własne obyczaje i coraz bardziej upodabniali się do ogółu ludności polskiej, z którą na co dzień mieli kontakt.

W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych do mieszkających od wieków w Polsce Tatarów zaczęli dołączać nowi przybysze z krajów muzułmańskich, zwiększając liczebność wyznawców islamu w Polsce. Byli to głównie Arabowie podejmujący studia na polskich uczelniach, w mniejszym stopniu imigranci. Większość z nich po zakończeniu studiów wracała do rodzinnych stron, niektórzy jednak zostawali w Polsce na stałe.

Przemiany ustrojowe w 1989 roku rozpoczęły nowy trwający do dziś okres w dziejach islamu na ziemiach polskich.

Wszechpolski Zjazd Delegatów Gmin Muzułmańskich w Wilnie

ciąg dlaszy ze strony 1

7 lutego 1936 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwałił ustawę regulującą stosunek państwa do Muzułmańskiego Związku Religijnego, którą to zatwierdził Senat i ogłoszono ją 21 kwietnia 1936 roku. 31 stycznia 1938 roku odbył się w Wilnie Wszechpolski Kongres Muzułmański, który dokonał podsumowania dotychczasowej działalności obu organizacji wyznaniowej i społeczno-kulturalnej. Podczas kongresu dokonano wyboru Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego Związku Religijnego

jako organu doradczego Muftiego co było zapisane w ustawie.

Wybuch wojny przerwał działalność obu związków. Podczas wojny los Tatarów polskich był podobny do losu wielu Polaków z ziem kresowych, wywózki, niewola sowiecka, tułaczki po świecie. Tatarzy służyli jako żołnierze w armii Andersa. Możemy spotkać ich na wszystkich frontach II wojny światowej i pod Narwikiem, Monte Casino, i na frontach wschodnich.

Obecnie Tatarzy w swej najnowszej historii nawiązują stałe do Kongresu w Wilnie w 1925 roku czego dowodem jest między innymi uchwała Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej o obchodach 80 lecia powstania Związku. W tym celu powołano Komitet Obchodów i zaplanowano w 2006 roku szereg imprez upamiętniających to doniosłe dla społeczności tatarskiej wydarzenie.

Komitet Organizacyjny Obchodów 80 lecia Muzułmańskiego Związku Religijnego w RP

1) Przewodniczący - mufti Tomasz Miśkiewicz

2) Zastępca - Rozalia Bogdanowicz

3) Sekretarz - Józef Konopacki

4) Księgowy - Mierjema Chalecka-Gembicka

5) Członkowie:

- Przewodnicząca Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Bohonikach - Mirosława Korycka
- Przewodnicząca Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Białymstoku - Halina Szahidewicz
- Przewodniczący Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Kruszynianach - Janusz Aleksandrowicz
- Przewodniczący Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Warszawie
- Przewodnicząca Stowarzyszenia Młodzieży Muzułmańskiej - Izabela Muchła

6) Komisje

a) Do spraw organizacyjnych podczas obchodów:

Izabela Muchła, Artur Konopacki, Roman Pórtorzycki, Krzysztof Mucharski, Adam i Lila Świerblewscy

- utworzenie sekretariatu podczas obchodów
- koordynacja zespołów pomocniczych podczas obchodów
- dbanie o przebieg obchodów zgodnie z programem
- ustalenie godzinowego planu dziennego podczas obchodów

b) Do spraw organizacji wystaw:

Halina Szahidewicz, Lucyna Lesisz, Maria Aleksandrowicz-Bukin

(zostanie podpisane porozumienie o wystawie z Muzeum Podlaskim w Białymstoku z okazji

80 lecia, która otwarta będzie od 24 marca do 3 czerwca 2006 roku)

- apel do wszystkich o udostępnienie zdjęć rodzinnych, pamiątek, dokumentów do wystawy.

c) Do spraw wydawnictw:

Aleksander Miśkiewicz, Artur Konopacki, Dżenneta Bogdanowicz

- wydanie albumu o MZR w RP, islamie w Polsce
- broszury informacyjnej o MZR w RP
- broszur o islamie i osadnictwie tatarskim
- wydanie płyt cd i dvd o MZR w RP i Islamie w Polsce

d) Do spraw naukowych:

Aleksander Miśkiewicz, Artur Konopacki

- ustalenie tematyki wykładów, paneli, podczas obchodów

e) Do spraw mediów, reklamy i promocji:

Józef Konopacki, Janusz Aleksandrowicz, Raszyl Jabłoński, Maria Aleksandrowicz-Bukin

- zorganizowanie konferencji prasowej
- ustalenie patronatów medialnych
- koordynacja prasy i mediów podczas obchodów
- reklama i promocja obchodów w mediach
- utworzenie strony internetowej obchodów MZR

f) Do spraw przyznania odznaczeń państwowych oraz honorowych tytułów:

Tamara Szabanowicz, Stefan Assanowicz, Józef Konopacki, Jakub Abramowicz,

Data obchodów 2 - 4 czerwca 2006 roku.

Wstępny program obchodów

Dzień 1

2 czerwca (piątek) - Warszawa

- uroczyste otwarcie godz. 10:00 (sala Konferencyjna)
- przemówienia gości
- przerwa (modlitwa piątkowa) godz. 13:00 Centrum Kultury Islamu w Warszawie ul. Wiertnicza 103
- wykłady o tematyce historycznej i działalności Muzułmańskiego Związku Religijnego w RP, współpracy z Kościołem, administracją Rządową oraz organizacjami muzułmańskimi na świecie (sala konferencyjna)
- przerwa
- obiad (sala konferencyjna)
- modlitwa za zmarłych na mizarze w Warszawie ul. Tatarska 8
- zwiedzanie wystawy
- prezentacja filmowa o muzułmanach w Polsce
- część artystyczna (występy zespołów) - teatr, filharmonia
- koniec programu (przejazd do Białegostoku)
- zakwaterowanie dla gości spoza Podlasia

(Należy uwzględnić czas na modlitwy, czas przejazdu po Warszawie, zorganizować autokary, pilotowanie przez ochronę)

Dzień 2

3 czerwca (sobota) - Białystok

- powitanie gości (sala konferencyjna)
- wykład o tematyce (historii Tatarów Polskich, osadnictwo dialog religijny)
- przerwa
- panel podsumowujący perspektywy na przyszłość

działalności Muzułmańskiego Związku Religijnego w RP oraz Islamu w Polsce

- obiad
- zwiedzanie wystawy
- prezentacja filmowa o muzułmanach na Podlasiu
- część artystyczna (religijna, wiersze, śpiew, taniec)
- kolacja

(Należy uwzględnić czas na modlitwy)

Dzień 3

4 czerwca (niedziela) - Kruszyniany, Bohoniki - poświęcony będzie modlitwie i spotkaniu w meczetach: Bohoniki i Kruszyniany.

- przywitanie gości
- modlitwa Zuhr i Asr w meczecie w Kruszynianach
- odczytanie przesłania o pokój i sprawiedliwość na świecie
- modlitwa na mizarze
- poczęstunek (potrawy kuchni tatarskiej)
- zapoznanie z historią meczetu oraz osadnictwem tatarskim w Kruszynianach
- otwarcie wystawy w plenerze o Kruszynianach
- obiad
- Modlitwa Magreb i Isza w meczecie w Bohonikach
- Modlitwa na mizarze w Bohonikach
- Otwarcie wystawy w plenerze o Bohonikach
- zapoznanie z historią meczetu oraz osadnictwem tatarskim w Bohonikach
- kolacja (uroczyste podsumowanie obchodów)

(Należy uwzględnić czas na modlitwy)

Uwagi:

W czasie roku jubileuszowego będzie odbywać się szereg imprez:

- dni otwarte meczetów
- wystawy
- koncerty
- konferencje, seminaria, spotkania
- dni kultury muzułmańskiej
- dni kultury tatarskiej
- konkursy
- wycieczki śladami przodków (Litwa, Białoruś)

Na dwa miesiące przed obchodami zostanie powołany i uruchomiony sekretariat.

27 grudnia 2005 roku na oficjalnej stronie MZR www.mzr.pl uruchomiony został link do strony o obchodach jubileuszowych.

Kurban Bajram - Święto Ofiarowania inaczej Id-al-Adha

1 0 stycznia 2006 roku zakończył się tegoroczny hadż - pielgrzymka do Mekki i rozpoczął się Kurban Bajram - po arabsku Id-al-Adha, co po polsku oznacza Święto Ofiarowania.

Obdobyć pielgrzymki do Mekki to jeden z filarów Islamu wymagający dużego poświęcenia, ale jest to również wielki zaszczyt odwiedzić miejsca gdzie urodził się, działał i pomyślnie zakończył swoją misję Ostatni Wysłannik Allaha /Boga/, Muhammad /Pokój z Nim/.

Nieodłącznym elementem obchodów Kurban Bajramu, jest składanie ofiary Kurbanów z baranów, byków, kozłów itp. Zamożni muzułmanie składają Kurbany Allahowi /Bogu/ w podziękowanie za dary życia i liczne dobrodziejstwa. Bóg bowiem powiedział: *"Nie dosięgnie Boga ani ich mięso ani krew, lecz dosięgnie Go wasza bogobojność"* - sura 22 werset 37. Werset ten wskazuje, że celem wszystkich przykazań i obrzędów Islamu jest uzyskanie bogobojności serca, z którego wypływa wszelkie szczęście w życiu jednostki i całego społeczeństwa. Kurban jest symbolem posłuszeństwa wobec Allaha /Boga/ i oddanie hołdu wielkim ideom i

dogmatom zawartym w Kur`anie /koranie/, którego zesłanie właśnie zakończyło się w dniu Kurban Bajramu w roku 632.

Złożeniem Kurbanu, muzułmanin, odrzuca fałszywe bóstwa, gdyż Bóg mówi *"Przeto módl się do Boga i składaj ofiary"*. Celem ofiary jest uświadomienie i głoszenie Jedności Boga, poprzez złożenie w ofierze naszych własnych ambicji, aspiracji, wszystkich naszych idei i ideałów a nawet życia. Ofiara wyraża wdzięczność wobec Boga i potwierdza naszą wiarę w Niego. Ten akt religijny przypomina nam wielką pobożność, oddanie i miłość Ibrahima /Abrahama/ i jego syna Ismaila /Izmaela/ do Boga. Wysłannik Boży Ibrahim był gotów przynieść Bogu w ofierze własnego syna Ismaila, z drugiej strony Ismail był gotów ofiarować dla Boga własne życie. Życie Ibrahimowego syna zostało oszczędzone po powstrzymaniu przez Allaha posłusznej ręki ojca, gotowego zabić syna przygotowanego na śmierć i zostało okupione koźleciem.

Oprócz duchowego wymiaru Kurban ma też wymiar społeczno-humanitarny, gdyż

dzielenie się mięsem ofiarnym umacnia więzi międzyludzkie, kształtuje świadomość braterstwa i przyjaźni, buduje zdrowe społeczeństwo, pozbawione skąpstwa i egoizmu. Według Islamu koncepcja ofiary nie polega na przeprasaniu czy na okazaniu skruchy za grzechy, lecz na gotowości złożenia wszelkiego w ofierze dla Boga i w sposób Boży. Jest więc symbolem gotowości człowieka do złożenia wszystkiego nawet własnego życia za swego Stwórcę i Pana. Jest to więc najwyższy cel ofiary, nie zewnętrzny akt składania ofiary podoba się Bogu ale duch leżący u jego podstawy oraz motyw.

Składanie ofiary stało się corocznymi obchodami upamiętniającymi ową okazję i podziękowanie Allahowi /Bogu/ za Jego łaskę. Gotowość Ibrahima do złożenia w ofierze Ismaila została uwieczniona w islamskiej instytucji „Ofiary”, która stanowi integralną część ceremonii hadżu. Jest rzeczą powszechną, iż we wszystkich religiach, ponieważ wywodzą się one z tego samego ródła Bożego przykazane było składanie ofiary. Nie ogranicza się ona tylko do Islamu.

Hadis z mądrości Muhammada /SAAŁ/

Abu Zaar al-Gefari powiedział: „Grupa przyjaciół wysłannika Allacha /SLT/⁽¹⁾ powiedziała do Proroka /SAAŁ/⁽²⁾:

„o wysłanniku Allacha /SLT/ ci bogaci ludzie mają całe wynagrodzenie, modlą się tak jak my, poszczą tak jak my i dają sadakę⁽³⁾ z resztek swoich pieniędzy”.

Prorok /SAAŁ/ odpowiedział:

„Czy Allah /SLT/ nie dał Wam niczego, co moglibyście dać jako sadakę. Każde powiedzenie „chwala Allahowi /SLT/” jest również sadaką i każde podziękowanie Allahowi /SLT/ to sadaka. Każde powiedzenie „Nie ma Boga prócz Allacha/SLT/” jest jak sadaka i nakazanie czynienia dobra jest jak sadaka i zakazanie czynienia złych czynów jest jak sadaka i współżycie intymne każdego z Was ze swoją żoną jest jak sadaka”.

Z hadisu tego możemy wywnioskować, że każdy czyn poprzedzony intencją na drodze Allacha /SLT/ może być nazwany czynem na cześć Allacha /SLT/ czyli /Ibada/. W islamie wyróżniamy trzy rodzaje dobrych czynów:

1. Fard, czyli obowiązkowy np. wykonanie modlitwy pięć razy dziennie, post w miesiącu Ramadanie. Za wykonanie fard jesteśmy wynagradzani przez Allacha /SLT/ w życiu doczesnym i po śmierci.

Grzeszymy zaś, gdy zaniechamy fard.

2. Sunna, czyli nadobowiązkowa modlitwa wynikająca z tradycji Proroka /SAAŁ/ np. dwa reką modlitwy przed Fedżr. Za wykonanie sunny jesteśmy wynagradzani przez Allacha /SLT/. Jeżeli w Dniu Sądu Ostatecznego zabraknie nam dobrych uczynków, aby wejść do Raju, to za wykonanie sunny będziemy mogli uzyskać poparcie Proroka Muhammada /SAAŁ/ i jego prośbę do Allacha /SLT/ - /szafaa/ o przebaczenie.

3. Nafila, czyli dobrowolny i nadobowiązkowy czyn np. post dodatkowy lub modlitwa dodatkowa, jest on wynagradzany przez Allacha /SLT/. Wszystkie dobrowolne i nadobowiązkowe dobre uczynki najczęściej przybliżają nas do Allacha /SLT/.

Allach /SLT/ w hadisie tym powiedział przez Proroka /SAAŁ/:

„Sluga mój stale się do mnie zbliża poprzez wykonanie nasila, aż go pokocham. Jeśli go pokocham, stanę się jego słuchem, którym słyszę i wzrokiem, którym widzi, ręką którą uderza, nogą którą kroczy. Jeśli prosi Mnie o coś, spełnię to z pewnością, a jeśli poprosi Mnie o schronienie, zapewnię mu je niezawodnie”.

Przyjaciele Proroka /SAAŁ/ zawsze starali się wykorzystać wszelkie sposobności, aby zbliżyć się do Allacha /SLT/. Ci spośród towarzyszy Proroka

/SAAŁ/, którzy byli ubodzy i przygnębieni brakiem pieniędzy, gdyż nie byli w stanie ofiarować sadaki tak jak robią to bogaci, przyszli do Proroka /SAAŁ/ mówiąc: „O Wysłanniku Allacha /SLT/, Ci bogaci ludzie mają całe wynagrodzenie, modlą się tak jak my, poszczą jak my i dają sadakę z resztek swoich pieniędzy”. Wtedy Prorok /SAAŁ/ wskazał im drogę, którą mają kroczyć, aby im dorównać, gdyż jak wcześniej wspomnieliśmy wszystkie dobre czyny, jeśli zostaną poprzedzone dobrą intencją na drodze Allacha /SLT/ - to sadaka.

W innym Hadysie Prorok /SAAŁ/ objaśnił nam: „Otrzymam sadakę, jeśli spotkam się z ludźmi mającymi uśmiechnięte twarze”.

SLT - Subhanahu ła Ta`Ala - atrybuty Allacha oznaczające Chwałę i Wysokość

SAAŁ - Salla Allachu alejhi ła sallam - zwrot wyrażający szacunek po wypowiedzeniu imienia Proroka Muhammada oznaczający „Niech Allah obdarzy Go Miłosierdziem i Pokojem”

Sadaka - dobrowolny datek z intencją na drodze Allacha /SLT/ w postaci pieniężnej lub żywienia, pomocy

Biuletyn informacyjny obchodów 80 lecia Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej, Numer 1 (1), styczeń 2006, nakład 200 egzemplarzy.

Biuletyn informacyjny obchodów 80 lecia Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej redaguje zespół: Maria Aleksandrowicz-Bukin, Raszdy Jabłoński, Józef Konopacki i Tomasz Miśkiewicz.

Adres redakcji: 15-052 Białystok, ul Grzybowa 42, www.mzr.pl, e-mail: mzr@mzr.pl